

КАБКИМС

Кабинетите за анонимно и бесплатно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН в България:

СРЗИ София

ул. "Враня" No 20
ет. 5, стая 502
тел./факс: 02/833 40 99

Център за сексуално здраве

Сдружение "Здраве без граници" София
ул. "Цар Самуил" No 111
тел: 02/952 33 99

РЗИ Пловдив

Ул. "Перушица" No 1
ет. 1, стая Б-1
тел./факс: 032/64 34 36

РЗИ Бургас

ул. "Александровска" 120
ет. 1, стая 102
тел: 056/807 102
факс: 056/81 62 61

РЗИ Русе

бул. "Скобелев" 40А
тел./факс: 082/82 89 64

РЗИ Варна

ул. "Брегалница" 3
ет. 5, стая 501
(до Токсико-физиологичната лаборатория)
тел./факс: 052/66 52 71

РЗИ Плевен

ул. "Княз Александър Батенберг I" No 7
ет. 3, кабинет 307
(до Вирусологична лаборатория)
тел./факс: 064/80 60 67

РЗИ Благоевград

ул. "Братя Миладинови" No 2, ет. 1
тел./факс: 073/88 76 90

РЗИ Велико Търново

Ул. "Никола Габровски" No 23
ет. 5, стая 504
тел./факс: 062/61 43 30

РЗИ Стара Загора

ул. "Стефан Караджа" No 10, ет. 1
тел./факс: 042/60 41 51

РЗИ Добрич

ул. "Кирил и Методий" 57,
ет.1, стая 115
тел./факс: 058/60 46 13

РЗИ Хасково

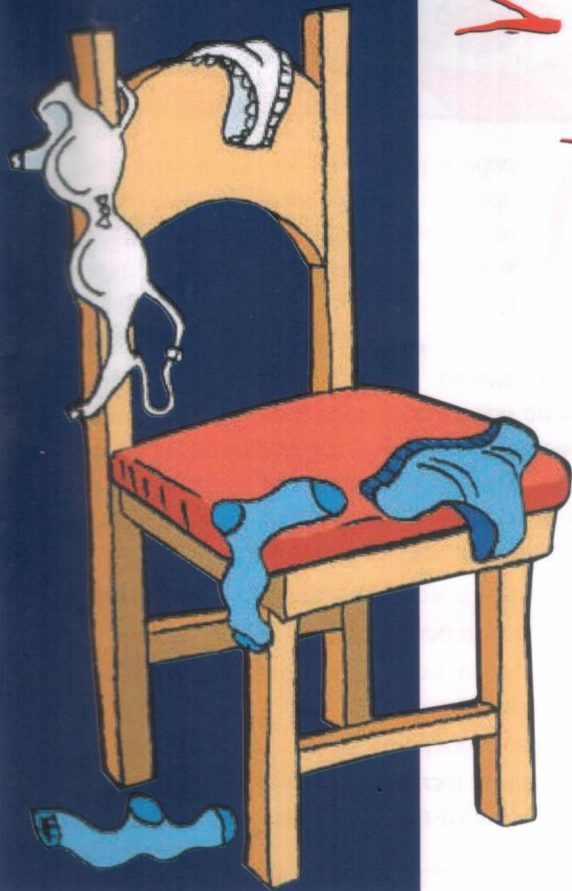
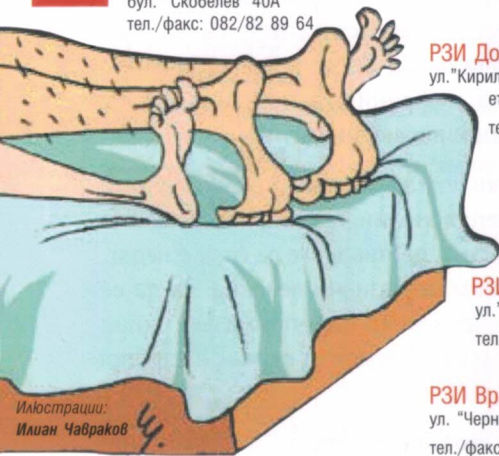
пл. "Общински" 2, ет. 1
тел. 038/60 32 37

РЗИ Видин

ул. "Цар Симеон Велики" 76, ет.1
тел./факс: 094/60 04 55

РЗИ Враца

ул. "Черни Дрин" 2, ет.2, стая 201
тел./факс: 092/62 27 07

СЕКСУАЛНО ТРЕНОВОСИМИ ИНДЕКЦИИ

Илюстрации:
Илиан Чавраков

Министерство на здравеопазването
Програми, финансирани от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария
www.aidsprogram.bg

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ПО СЕМЕЙНО ПЛАНИРАНЕ И СЕКСУАЛНО ЗДРАВЕ
www.safesex.bg

UNFPA
www.unfpa.org

Y-PEER
PETRI - Sofia
www.y-peer.org
www.ypeer.bg

Скъпи млади дами и господа, това, което ще прочетете, няма да ви навреди. То може само да ви бъде полезно. Ако първите стъпки в сексуалното общуване са неправилни, грешката е трудно поправима. Ако те ви носят радост без риск, удоволствието е истинско и трайно. Всеки прави своя избор. Ние искаме да ви помогнем за най-добрия.

Аобре е да знаете, че някои сексуално предавани инфекции (СПИ) нямат почти никакви начални симптоми. А това значи, че инфектираният може дълго време да продължава да разпространява заболяването, преди то да бъде диагностицирана.

Нещо повече, ако не се лекуват навреме, сексуално предаваните инфекции могат да доведат до сериозни усложнения – възпаление на маточните тръби при жените и, съответно, тестисите при мъжете и дори до стерилитет. Сигурно ви се е случвало да си зададете някой от следващите въпроси.

Ето техните максимално кратки и ясни отговори:

– Как всъщност мога да се инфектирам?

След полов контакт с вече инфектиран/а партньор/ка.

– Как да разбера, че вече съм инфектиран/а?

За младите господа: ако се появи зачервяване на пениса, болка при уриниране или необичайно

течение. За младите дами: ако се промени влажността на вагината или се появи необичайно течение.

Ето още някои въпроси, които се отнасят основно до женската репродуктивна система – те са предизвикани от физиологичните особености на женския организъм и, надяваме се, да са важни не само за момичетата, но и за момчетата.

– Вагината на момичетата винаги е влажна, нормално ли е това?

Абсолютно, така и трябва да бъде. Стените на вагината отделят секрет. Причините за това са различни – той предпазва от инфектиране или нараняване, улеснява и половия акт.

– А може ли този секрет да се променя и в други случаи – освен при инфектиране със сексуално преносими инфекции?

Ако момичетата се следят редовно, ще забележат, че при различните фази на менструалния цикъл това течение се усеща по различен начин. Променя се в зависимост от възрастта, при бременност, при приемане на контрацептивни таблетки и др. През повечето дни вагиналната течност е млечнобяла, тя засъхва по бельото като бяла или жълтеникава следа. Две седмици преди поредната менструация секретът намалява, непосредствено преди нея обаче може да се увеличи и сгъсти, да придобие слаба миризма.

– А по какво момичетата да разберат, че вагиналният им секрет не е нормален?

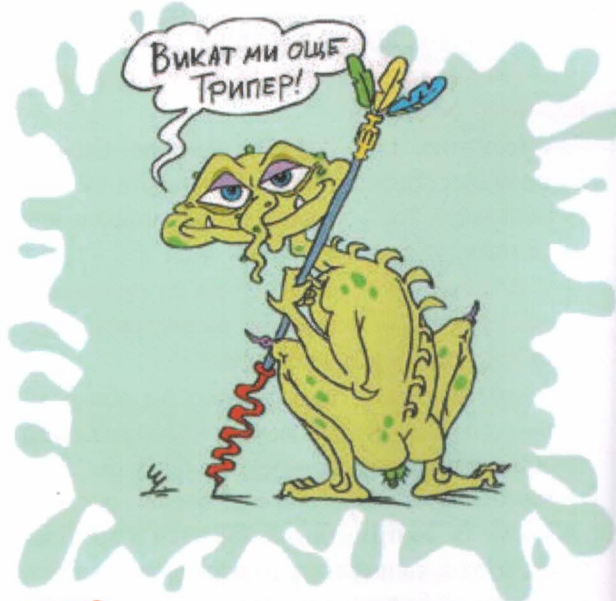
Ако забележат някой от следните симптоми:

- течението е по-обилно от обикновено и не е млечнобяло;
- има силна неприятна миризма;
- усещат сърбеж;
- зачервяване около/във вагината или уретрата;
- болка при миене;
- кожен обрив около вагината или уретрата.

Консултацията със специалист е задължителна.

Ето и някои по-подробни обяснения за най-разпространените сексуално предавани инфекции.

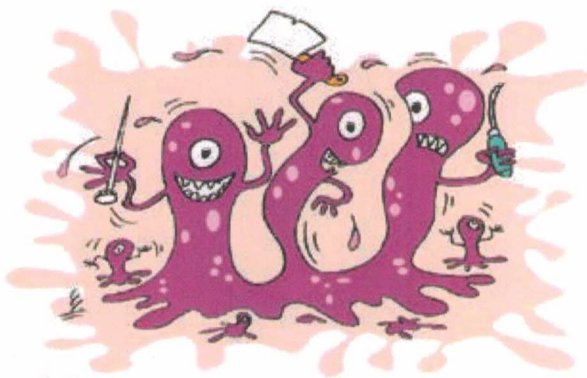
ГОНОРЕЯ

При мъжете гонорейта се проявява като жълто или зеленикаво гнойно течение. Засяга лигавицата на уретрата (канала, по който преминава урината). Предизвиква усещане за парене при уриниране. При жените е засегната лигавицата на маточната шийка, наблюдава се същото течение. Обикновено симптомите се проявяват 3 до 5 дни след инфектирането, понякога обаче и по-късно. Добре е да знаете още, че при една пета от инфектираните мъже и при половината от инфектираните жени в началото няма видими симптоми. Ако не се лекува своевременно, гонорейта може да доведе до сериозни последствия – възпаление на маточните тръби при жените, възпаление на уретрата или тестисите при мъжете. Диагноза – чрез микроскопско изследване на уретрален и цервикален секрет (секрет от уретрата и шийката на матката).

Лечение: антибиотикова терапия.

ХЛАМИДИЯ

Тази болестотворна бактерия причинява възпаление на репродуктивната и отделителната системи.

Обикновено инфекцията протича с течение и парене при уриниране и при мъжете и при жените, но много често липсват видими признаци.

Ако не се лекува своевременно, при жените хламидиалната инфекция може да доведе до възпаление на маточните тръби, а то от своя страна – до стерилитет или проблеми по време на бременността. При мъжете опасни са възпаленията на простатата и уретрата, които също могат да доведат до стерилитет. Съществуват тестове, с които човек може да разбере дали е инфектиран:

1. Директен метод за доказване на причинителя чрез тестване на цервикална натривка, който се провежда в кожно-венерическите диспансери (КВД), дермато-венерологичните, акушеро-гинекологичните кабинети и в клиниките на Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве (БАСП).

2. Индиректен метод чрез изследване на кръвен серум.

Лечение: антибиотикова терапия.

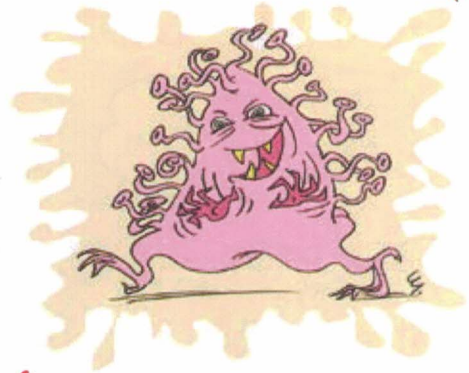
ГЕНИТАЛЕН ХЕРПЕС

Щ е познаете гениталния херпес по малките петънца върху половите органи, придружени от сърбеж и парене. Те постепенно се превръщат в групирани мехурчета, пълни с водниста течност. После се оформя раничка, тя изсъхва и изчезва, без да оставя белег. Появява се 2 до 20 дни след инфектирането и зараства след около 3 седмици, но задължително се изследва за сифилис. Възможно е обаче да си в контакт с вируса и да не го развиеш. Диагностика: директно изследване на клиничен материал за наличие на вирус или вирусни антитела. Препоръчително изследване за ХИВ.

Лечение: Acyclovir по предписание на лекар специалист.

КОНДИЛОМА

Кондиломите (полови брадавици) се появяват по гениталиите. Обикновено те имат грапава повърхност и растат на гроздове, които могат да бъдат и доста големи. Появява се сърбеж. Брадавиците могат да бъдат и просто набъбвания с цвета на кожата, в този случай се диагностицират доста трудно. Обикновено 2 до 8 месеца след инфектирането се появяват и първите кондилومي. Лечението (и на двамата партньори) често се затруднява поради този дълъг инкубационен период. Вирусът причинител е открит при много жени, които имат клетъчни промени на маточната шийка. И тъй като тези промени често водят до ракови заболявания, препоръчително е тези жени по-често да се подлагат на профилактични акушеро-гинекологични прегледи. Диагнозата се поставя чрез клиничен преглед от специалист – външно по клинична картина, цитология, колпоскопия, уретроскопия. При наличието на поставена от специалист диагноза е добре да се добави лабораторна диагностика за наличие на вирус и определяне на неговия тип.

Лечение: механично отстраняване от високо квалифициран и опитен специалист.

Ваксини: Съществуват ваксини, които могат да предпазят от полови брадавици, но ваксинирането не отменя спазването на всички мерки за предпазване от инфектиране със сексуално предавани инфекции.

БАКТЕРИАЛНА ВАГИНОЗА

Болестотворният микроорганизъм се нарича гарднерела. Заболяването се развива, когато тези бактерии започнат да се размножават по-бързо от нормалното. Появява се сивкаво воднисто течение, което има остър мирис на риба, особено след полов акт, понеже се осъществява химична реакция. При мъжете се среща много рядко, но те са преносители.

Диагностика: микробиологичен тест.

Лечение: след консултация със специалист.

ТРИХОМОНИАЗА

Три жените се появява жълто или зеленикаво пенесто течение с неприятна миризма. Може да има и сърбеж, почервяване на срамните устни, усещане за парене при уриниране. При мъжете често липсват каквито и да е симптоми. А иначе обикновено те се появяват от 4 дни до 3 седмици след инфектирането.

Диагностика: микроскопско изследване.

Лечение: след консултация със специалист.

КАНДИДОЗА

Болестотворният микроорганизъм *Candida albicans* се открива в тялото на всеки човек. Размножителният му процес може да излезе извън контрол в различни случаи:

- при бременност;
- наличие на други вирусни заболявания;
- прием на определени антибиотици;
- диабет;
- полов контакт с инфектиран.

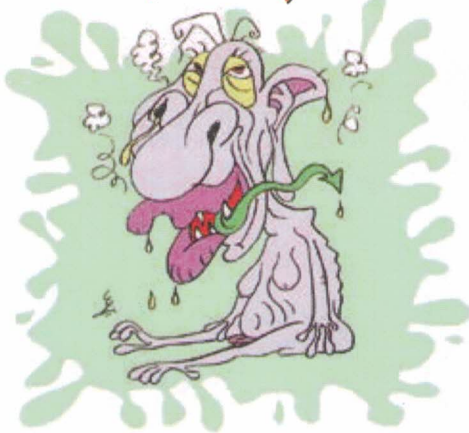
Ще познаеш кандидозата по:

- зачервяване и сърбеж по вулвата, вагината, пениса или ануса;
- белезникаво вагинално течение с неприятна миризма;
- болка при миене или по време на полов акт.

Кандидозата може да се разпространява не само по полов път. Диагнозата се поставя чрез микробиологично изследване.

Лечение: перорална и/или локална терапия с антимикотици за три до седем дни, след консултация със специалист.

СИФИЛИС

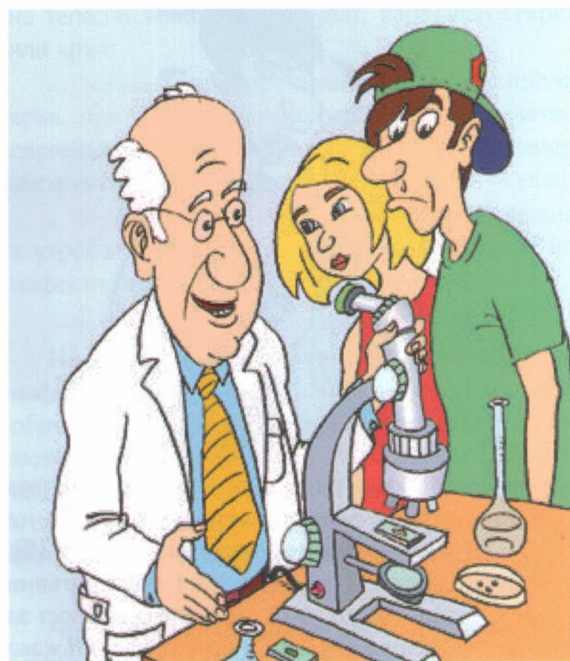

Началният стадий на болестта има следните симптоми: раничка върху срамни устни, влагалище, полов член, анус, устна кухина. Тази раничка не е болезнена и ако е на скрито място може да се пропусне. Раничка липсва, ако бактерията е попаднала по кръвен път в организма. Уплътняване на лимфните възли в свивките на слабините. След няколко месеца се появява кожен обрив, който не предизвиква сърбеж. Тези симптоми след време изчезват спонтанно. Нелекуваните случаи може да бъдат фатални – понякога водят до тежки увреждания на сърцето, артериалните съдове, мозъка.

Ако не се лекува своевременно, заболяването се развива и става хронично, може да увреди фактически всички органи и системи на организма. Понякога сифилисът може да протича и като скрита форма, която се открива случайно при профилактично изследване. При нелекувани пациенти симптомите се появяват отново в рамките на 1 или 2 години с много по-голяма острота и лечението е изключително трудно. Диагноза – съобразно клиничната картина: микроскопско търсене на бледа спирохета (микроорганизма, който причинява болестта) и изследване на кръвен серум.

Лечение: пеницилинова терапия в големи дози.

ХЕПАТИТ

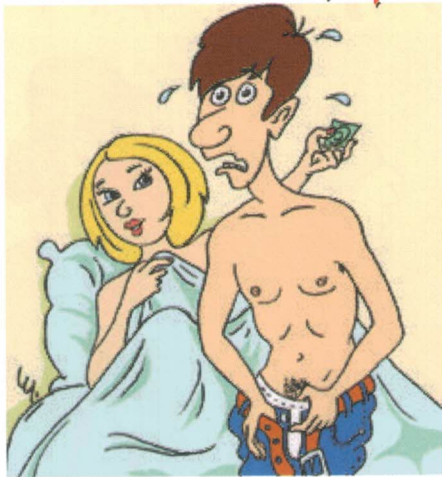

Съществуват няколко типа хепатитни вируси. При сексуален контакт се предават хепатит В и хепатит С. Хепатитните вируси увреждат черния дроб. Повечето хора не подозират, че са инфектирани тъй като липсват видими признаци на заболяване. Обикновено човек разбира като си направи тест. За хепатит В съществува ваксина. Тя е задължителна от 1992 г. и се прави на новородените деца. Ако някой няма ваксина и иска да си направи, може да се консултира с личния си лекар. Съществува и комбинирана ваксина А + В, която предпазва и от хепатит А, който се предава при поддържане на ниска хигиена („Болест на мръсните ръце“).

Лечение: симптоматично, след консултация със специалист.

Важно! Има комбинирана ваксина срещу хепатит А и В – приема се на три пъти, в рамките на 7 месеца и си напълно защитен за цял живот.

СПИН

СПИН означава Синдром на придобитата имунна недостатъчност. Вирусът на човешката имунна недостатъчност – ХИВ, атакува и унищожава белите кръвни телца, които са от съществена важност за човешката имунна система. Вирусът обезоръжава тялото ти – имунната защита на организма отслабва и ставаш неспособен да се пребориш дори с грипа.

Когато ХИВ инфектира клетката, вирусът се слива с генетичния материал на тази клетка и може да остане пасивен дълги години. Повечето хора, инфектирани с ХИВ, продължават да са здрави и могат да живеят години без симптоми или само с леки неразположения. Те са инфектирани с ХИВ, без да са болни от СПИН.

След определен период от време, който варира според случая, вирусът се активира и постепенно води до сериозни инфекции и други състояния, които са характерни за СПИН. Съществуват препарати, които удължават живота на хората, инфектирани с вируса. Така ХИВ инфекцията се превърна в хронична инфекция. Изследванията за създаване на нови лекарства и ваксини продължават. Въпреки възможностите на медицината днес, най-сигурно е да не се излагаме на риск от инфектиране с ХИВ.

– Как може да се инфектирате?

Пътищата на инфектиране са три:

- **полов** (при полов контакт с носител на вируса (анален, вагинален или орален секс), при обмен на телесни течности – еякулат, вагинален секрет или кръв);
- **кръвен** (при преливане на инфектирана кръв, при досег с инфектирана кръв върху игли, спринцовки и други инструменти – например инструменти за татуиране или перфорирани на уши);
- **вертикален** – от майка на бебе (инфектиране в утробата, при раждане или при поемане на инфектирана кърма).

– Как не може да се инфектирате?

Не вярвай на митове! Не можеш да се инфектираш при ръкостискане, прегръдка, целувка, обичаен контакт, разговор с носители на вируса. Не можеш да се инфектираш и ако се храните заедно, ако плувате в един и същи басейн, използвате едно и също спално бельо или дрехи. Ухаиването от муха или комар също не може да те инфектира.

– Как да разберете, че сте инфектирани?

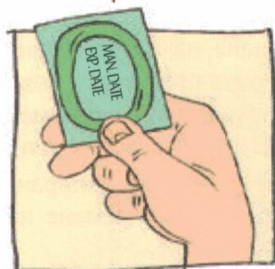
Чрез тест. В София и много градове (виж координатите на гърба на това издание) в страната можете да се тествате и консултирате анонимно и безплатно. Ако резултатът е положителен, се прави втори потвърждаващ тест. Понякога тестът може да отрицателен, но въпреки това да сте инфектирани с вируса! Това е началния (прозоречен) период след инфектирането, който обикновено трае минимум 4 седмици. Тестовете са с абсолютно гарантирана анонимност! Използва се специален идентификационен номер (цифров код).

– Как да се предпазите?

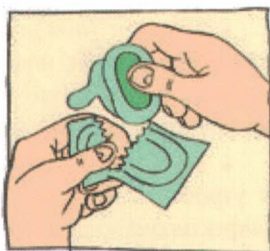
Има едно-единствено средство – презерватив. Употребявайте презервативи при абсолютно всеки полов контакт. Не забравяйте също, че рискът от инфекция значително намалява, ако двамата партньори имат сексуална връзка само помежду си.

Внимание! Алкохолът и употребата на наркотици намаляват самоконтрола ни и водят до рисково сексуално поведение.

УПОТРЕБАТА НА ПРЕЗЕРВАТИВ

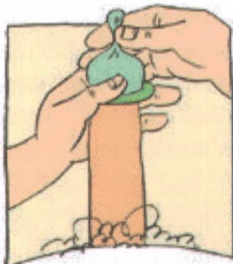
1. Провери докога може да се използва. Пише го на опаковката. Провери и дали в опаковката има налягане.

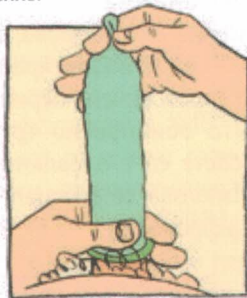
2. Отвори опаковката с пръсти, като внимаваш да не повредиш презерватива.

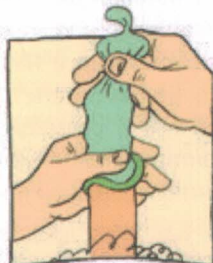
3. Сложи го на еректиралния penis.

4. Притисни с палеца и пока-залеца върха на кондома, за да излезе въздухът.

5. С едната ръка придържай върха, а с другата – развий кондома по дължината на penisа докрай.

6. След изпразването свали кондома, докато penisът не е спаднал, към точка б. да се добави: Презервативът се сваля от приемащия партньор, тъй като по външните му страни има влагилищен секрет.

7. Завий кондома здраво и го изхвърли в кошчето за боклук.

Никога не използвай два пъти един и същ кондом!

ВНИМАНИЕ!

Абсолютно е противопоказно всякакъв вид самолечение на сексуално предаваните инфекции!

То крие сериозни рискове и може значително да утежни положението ви.

Ако имате някакви съмнения за инфекция, не се самоизмъчвайте, забравете свенливостта и потърсете веднага съвета на специалист. Лечение на сексуално предаваните инфекции не трябва да се започва преди специализирана диагностика.

И още нещо важно – на всяка цена продължете предписаното лечение докрай – дори външните симптоми да изчезнат още в първите дни. В противен случай те могат да се възобновят.

Ако предписаното лечение не дава резултат, отново се консултирайте със специалист – той може да назначи друго. Защото може да имате повече от една инфекция, а всяка от тях се повлиява от различни медикаменти.

Не забравяйте най-важното – ако имате сексуално предавана инфекция, непременно трябва и партньорът/партньорите да се прегледат, изследват и да им се назначи лечение, за да се избегне така нареченият пинг-понг ефект, при който инфекцията се предава от единия на другия и обратно.

И питайте – задавайте въпроси, информирайте се, за да се предпазвате и да бъдете здрави!